

Leto XVII - N. 4 (341)

Udine, 28. februarja 1966

Izhaja vsakih 15 dni

V notranosti gora kantona Ticina

Emigracijo v Švici je prizadela zopet težka nesreča

Sedemnajst delavcev je umrlo v gorah kantona Ticino, ker so se zastrupili s plinom - Delavci so bili skoraj vsi iz severne Italije - Oblasti so dale izvesti preiskavo, da bi se izvedelo kdo nosi krivdo za to strašno nesrečo

Ni še minulo šest mesecev, kar se je dogodila v Mattmarku strašna nesreča, ko je druga katastrofa s posebno krutostjo prizadela italijansko emigracijo v Švici.

Sedemnajst delavcev - petnajst Italijanov in dva Švicarja - je umrlo v gorah kantona Ticino, ker so se zastrupili s plinom, ko so delali v notranosti gore.

Italijanski delavci so bili vsi (razen enega, ki je bil iz Catanza) iz pokrajin severne Italije: iz Bergama, Verone, Vicenze itd. Bili so to skoraj vsi mladi ljudje z družinami.

Ta nesreča je vzbudila med švicarskim in italijanskim ljudstvom nepopisno ganjenost. Pogreb žrtev se je vršil v Airolo in v Locarno ob prisotnosti oblasti, obeh držav, parlamentarcev, sindikalistov in množici ljudi.

Stevilnim dokazom žalosti in sočustovanja z družinami, ki so bile tako kruto prizadete, se pričrnujemo tudi mi v imenu vseh naših čitateljev, ki so večina delavci-emigranti v raznih državah Zapadne Evrope.

Med Stabiascom (dolina Bedretto) in Rabiei (dolina Bavora) je OFIMA dala v gradnjo predor, ki je bil v notranosti gore povezan z Vallese in skozi katega so se morale v Robiei stekati vode, zajete v Vallese v dolini Bedretto. Da bi preprečili, da bi bilo vdiranje vode v notranost predora ovira del v teku delovnega kantirja Robiei, je dala uprava zgraditi kakih 3,5 km dalje od vhoda neke vrste «odbiča» (zaporja iz šamota, ki se odpira z dolgimi roletami na obeh straneh za prehod delavcev). Da bi odprli to roletu je uprava del poklicala dva gasilca iz Locarno, ki so imeli plinske maske, ker je bil gornji del predora med kantirjem Robiei in «odbiča» nedostopen delavcem, ker je bi-

la v višini 1800 metrov možna prisotnost ogljikovega dvokisa.

Za tem zapahom je bilo kakih 4 tisoč kubičnih metrov vode. Bilo jo je preveč in zato je poplavljala predor, ki je bil odprt na Stabiasco v dolini Bedretto. Vodo so enkrat že izpraznili in sicer lansko poletje in to seveda brez večjih težav. Sedaj bi morali vo-

do zopet sprazniti, da ne bi poplavljala, a je prišlo do strašne nesreče prav v času, ko so odprieli zračni predor, ker je bilo tam ozračje nasičeno s strupenim plinom.

Sedaj so v teku preiskave, da bi se izvedelo kdo je kriv za to strašno nesrečo, ki je terjala kar 17 človeških žrtev.

Po 33 dneh težavnih pogajanj

Sestavljena nova italijanska vlada

Predsednik vlade zopet posl. Aldo Moro - Nenni tudi sedaj podpredsednik - Med ministri tržaški senator Tolloy Edini podtajnik dežele Furlanije - Julisce Benečije je poslanec Guido Ceccherini, ker je Pelizzovo ime odpadlo

MINISTER ZA OBRAMBO posl. Roberto Tremelloni (PSDI).

MINISTER ZA JAVNO IZOBRAZBO posl. Luigi Gui (KD).

MINISTER ZA JAVNA DELA posl. Giacomo Mancini (PSI).

MINISTER ZA KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO posl. Franco Restivo (KD).

MINISTER ZA PROMET IN CIVILNO LETALSTVO posl. Oscar Luigi Scalfaro (KD).

MINISTER ZA POŠTO IN TELEMUNICIJE Senator Giovanni Spagnoli (KD).

MINISTER ZA INDUSTRIJO IN TRGOVINO posl. Giulio Andreotti (KD).

MINISTER ZA DELO IN SOCIALNO SKRBSTVO senator Giacinto Bosco (KD).

MINISTER ZA ZUNANJO TRGOVINO senator Giusto Tolloy (PSI).

MINISTER ZA TRGOVINSKO MORNARICO posl. Lorenzo Natali (KD).

MINISTER ZA JAVNE UDELEŽBE senator Luigi Mariotti (PSI).

MINISTER ZA TURIZEM IN PREDSTAVE posl. Achille Corona.

Podtajniki pa so naslednji:

PREDSEDSTVO VLADE: Angelo Salizzi (KD), ki je imenovan istočasno tudi za tajnika vlade.

ZUNANJE MNISTRSTVO: Giuseppe Lupis (PSDI), sen. Giorgio Oliva (KD) in Mario Zagari (PSI).

NOTRANJE ZADEVE: Leonetto Amadei (PSI), Guido Ceccherini (PSDI) in Remo Gasperi (KD).

PRAVOSODJE: Riccardo Misasi (KD).

PRORAČUN: sen. Giuseppe Caron (KD).

FINANCI: Cesare Bensi (PSI), Vittorio Colombo (KD), Giovanni Gioia (KD), sen. Athos Valsecchi (KD).

ZAKLAD: sen. Alessandro Agrimi (KD), Francesco Albertini (PSI), sen. Giorgio Braccesi (KD) in sen. Eugenio Gatto (KD).

OBRAMBA: sen. Francesco Cossiga (KD), Mario Marino Guadalupe (PSI) in sen. Natale Santero (KD).

PROSVETA: Maria Badaloni (KD), sen. Piero Caleffi (PSI), Giovanni Elkan (KD) in Pierluigi Romita (PSDI).

JAVNA DELA: sen. Luigi Angrisani (PSDI), Danilo Deicocci (KD) in Luigi Giglia (KD).

KMETIJSTVO: Fabio Antonozzi (KD), Lodovico Camangi (PRI), Francesco Principi (PSI) in sen. Dante Schietroma (P.S.D.I.).

PROMET: sen. Arcangelo Florena (KD) in sen. Orlando Lucchi (PSI).

PIT: Crescenzo Mazza (KD).

INDUSTRIJA: Franco Maria Malfatti (KD), Maria Vittoria Mezza (PSI) in sen. Bonaventura Picardi (KD).

DELO IN SOC. SKRBSTVO: Ettore Calvi (KD), Raffaele Di Nardo (PSI) in Anslemo Martoni (PSDI).

ZUNANJA TRGOVINA: Mario Vetrone (KD) in Dante Graziosi (KD).

TRGOVSKA MORNARICA: sen. Mario Martinez (PSI).

DRŽAVNE UDELEŽBE: Carlo Donat Cattoni (KD).

ZDRAVSTVO: Calogero Volpe (KD).

TURIZEM IN PRIREDITVE: Adolfo Sarti (KD).

V tretji Morovi vladi je prišlo do nekaterih bistvenih sprememb. Izpadli so ministri: Carlo Russo, ki je odgovarjal za pošto in telekomunikacije, Ferrari Aggradi, ki je odgovarjal za kmetijstvo in gozdarstvo, Umberto delle Fave, ki je odgovarjal za zdravje in socijalne storitve.

MINISTER ZA ZUNANJE ZADEVE posl. Amintore Fanfani (KD).

MINISTER ZA NOTRANJE ZADEVE posl. Paolo Emilio Taviani (KD).

MINISTER ZA PRAVOSODSTVO posl. Orsonzo Reale (PRI).

MINISTER ZA PRORAČUN posl. Giovanni Pieraccini (PSI).

MINISTER ZA FINANCE posl. Luigi Pretti (PSDI).

MINISTER ZA ZAKLAD posl. Emilio Colombo (KD).

Z izjemo Bertinelli, ki je socialdemokrat, so drugi ministri brez listnice demokratizirani.

MINISTER ZA ZUNANJE ZADEVE posl. Amintore Fanfani (KD).

MINISTER ZA NOTRANJE ZADEVE posl. Paolo Emilio Taviani (KD).

MINISTER ZA PRAVOSODSTVO posl. Orsonzo Reale (PRI).

MINISTER ZA PRORAČUN posl. Giovanni Pieraccini (PSI).

MINISTER ZA FINANCE posl. Luigi Pretti (PSDI).

MINISTER ZA ZAKLAD posl. Emilio Colombo (KD).

Nadalje na 2. strani

Sv. Peter Slovenov

Stevilo prebivalstva špeterske občine vidno pada

Občina Špeter je ena tistih občin, kjer se najbolj naglo niža število prebivalstva. Leta 1951, to je pred 15 leti, je občina štela še 3.088 ljudi, danes jih ima pa samo še 2.551. Samo lansko leto se je število ljudi zmanjšalo za 103 in izseljevanje še ni končano, Januarja letos je na primer za vedno odšlo od doma še drugih 24 ljudi in koliko jih bo šlo še ta mesec in prihodnji, ko se prično dela, nihče ne ve, kajti kriza je vedno bolj občutna in ljudje odhajajo trumoma.

Tudi naravnega prirastka ni v špeterski občini. Statistika je pokazala, da se je lani rodilo 22 otrok, umrlo je pa kar 58 oseb. Najbolj občuten padec prebivalstva je seveda v gorskih vaseh, kjer so življenski pogoji najtežji.

Najstarejši učitelj Nadiške doline

Pred dnevi je praznoval svoj 91. rojstni dan Jožef Battaino iz Ažle, ki je najstarejši učitelj Nadiške doline in morda tudi Furlanije. Mož je kljub visoki starosti še vedno zdrav in čil in se z veseljem spominja let, ko je učil po vaseh Beneške Slovenije. Najdlje je služboval v Škrutovem, celih 20 let, in zato se ga tam še danes vsi dobro spominjajo. Sedaj uživa stare učitelj že 26 let zaslужeno pokojnino. Za njegov visoki jubilej mu čestitamo tudi mi in mu kličemo še na mnoga zdrava leta.

Dober lov v letu 1965

V Špetru se je vršil pretekli teden občni zbor članov lokalne lovsko revere. Predsednik Zveze Elio Koren je prisotnim povedal rezultat lovskega leta 1965, v katerem so ustrelili kar 650 glav divjadične in sicer 147 divjih zajcev, 497 fazanov, 3 srnjake in 3 divje prašiče. Ob tej priliki je predsednik tudi povedal, da so lani poleg tega potibili tudi 72 škodljivcev in da bodo letos potrošili dva milijona lir za nakup fazanov in zajcev za zarod. Sklenjeno je bilo tudi, da bo letos znašala članska kvota 35 tisoč lir.

Konzorcij ribičev

V Špetru so se sestali vsi ribiči

Demografsko gibanje

Meseca januarja se je število prebivalstva čedadske občine povečalo za 15 enot, tako da šteje sedaj 10.922 prebivalcev. V januarju se je rodilo 13 otrok, umrlo je 21 oseb, porok je bilo 7, v občino se je priselilo 45 ljudi, iz občine jih odšlo pa 23.

TAVORJANA

Smrtna kosa

V starosti 76 let je umrl Vittorio Cudicio, ki je bil več kot 20 let župan tavorjanske občine in zato je bil dobro poznan daleč naokoli. Po poklicu je bil trgovec in je stalovan v Čedadu. Zapušča v globoki žalosti ženo in sinove.

Nesreča ne počiva

Pretekli teden so morali peljati

Sv. Lenart Slovenov

Ujeli so pravo « lisico »

Gospodinje iz Utane so celo zimo jamrale, da jim lisice kradejo kokoši in domače zajce. Vsak dan je pri kaki hiši zmanjkal kaj iz kokošnjaka in nič niso pomagale pasti, ki so jim jih gospodarji nastavljeni. Nekega dne se je pa le ujela, a ne v past, v karabinjerske roke. Ugotovili so namreč, da je tista lisica neka žena iz Markoljnov, ki je nakradeno perutnino sproti prodajala na čedadskem trgu ali pa že med potjo. Priznala je, da je ukradla pri 30 hišah. « Lisica » se bo moralna zaradi te kraje zagovarjati pred sodnijo.

Divji zajzi iz Poljske

Lovska sekacija iz Sv. Lenarta je poskrbela, da so spustili več parov divjih zajcev v lokalno lovsko rezervo na področju Erbeča. Zajce so kupili na Poljskem.

Umrl je Rafael Marseu

Po kratki bolezni je umrl v če-

v čedadsko bolnišnico 57 letnega Atilija Burello, ker je zgubil ravnovesje, ko je šel po balkonu proti spalnici. Bil je še srečen, ker je dobil pri padcu le lažje poškodbe, ozdravlje v desetih dneh.

V bolnico je moral po prvo po-moč tudi 19 letni Franko Casarsa, ker si je močno poškodoval levo roko. Ozdravil bo v dveh tednih.

Gorjani

Prerani grob

Vsem je bilo težko, ko smo zvedeli, da je po par dneh hude bolezni umrla 15 letna Orietta Urbani iz Gorjanov. Deklica je kljub mladim letom že dve leti služila pri neki družini, da je s svojim skromnim zaslužkom pomagala očetu, materi in dvema mlajšima sestrami. Vsi so jo imeli radi, ker je bilo res prijazno in delavno dekletce, kar je pokazal tudi njen velik pogreb.

Prispevek dežele

Deželni odbor je dodelil naši občini 454 tisoč lir za šolsko asistenco in sicer 382 tisoč za prevoz dijakov in za šolske knjige, za osemletno obvezno šolanje, 42 tisoč lir za tri stipendije dijakom strokovnih šol in 30 tisoč lir za stipendije dijakom srednjih šol.

Podbonesec

Praznik sv. Valentina v Črnem vrhu

Na dan sv. Valentina, 14. februarja, je bilo v naši vasi vse veselo, ker smo imeli sagro. Letos je zares veljal stari pregorov, da ima sv. Valentín ključe od korenin. Na ta dan so v resnicu ob fotočkih že cveteče mucke in beli zvončki so veselo kimali z glavicami ob prijetnem vetrču. Še bolj pa bi bilo veselo, če bi imeli naši ljudje delo doma, tako pa prav v teh dneh odhajajo daleč v tuji svet, da sebi in nam zaslužijo vsadanji kruh. Kljub temu pa je bila tega dne vaška gostilna polna ljudi, pili so, ker je bila sagra, vaški praznik, marsikdo pa tudi iz obupa, da je v vinu utopil skribi in tegobe.

Zupan pri deželnemu odborniku

Pretekli teden je šel župan Chiabudini v spremstvu deželnih sestralcev Romana in Del Gobba k deželnemu odborniku za javna dela dr. Masuttu, da mu je razložil težke probleme, ki tarejo občinsko administracijo, posebno glede sistematizacije cest in vododov.

Tečaj za kmete

V tečaj za kmete, ki imajo svoje kmetije v gorskih predelih Nadiške doline, se je upisalo kakih 50 mladih fantov. Pri otvoritvi tega koristnega tečaja so bili prisotni tudi zastopniki krajevnih oblasti.

Fojda

Smrtna kosa v Čampeju

Po dolgi in hudi bolezni je umrla komaj 23 letna Luisa De Sabata, ki je leta 1955 dobila « Nagrado Livio Tempesta » za dobroščnost. Pokojna Luisa je takrat posvečala ves svoj prosti čas za assistenco neki paralitični sošolki in jo vozila vsak dan v žolo. Ob spremstvu velike množice ljudi so jo pokopali na domačem pokopališču in zasuli njen prerani grob s številnim cvetjem.

Iz Kanalske doline

V Trbižu izvolili novega župana in odbornike

Kot znano, je prejšnji župan Lindaver podal ostavke in zato so morali sedaj izvoliti novega župana in odbornike. Na seji, kateri je predsedoval najstarejši odbornik Di Gallo, je bilo prisotno izredno veliko število občinstva, ki so z zanimanjem sledili potek volitev.

Za župana so izvolili dr. Maria Di Gallo, ki je doma iz Moggio Udinese, je star 48 let in je v službi v Trbižu kot postajni načelnik.

Di Gallo je že 9 let občinski sestovalec in od teh 5 let odbornik in pripada demokrščanski stranki. Za odbornika pa so bili izvoljeni: Michele Stoffie (DC), Herbert Rosenwirth (PSDI), Giuseppe Sandri (PSI), Giovanni Moschitz (DC); suplenta pa sta Gino Savio (DC) in Antonio Chiarella (PSDI).

meni so uničili 30 kvintalov sena, nekaj kmečkega orodja in precej poškodovali tudi streho in zidovje. Na kraj požara so takoj prihiteli številni vaščani in gasilci iz Vidma, da so gasili ogenj, a kljub temu je ubogi kmet utpel nad tri milijone lir škode.

Divji prašiči so že tu

Kot znano, delajo divji prašiči v Idrijski dolini pogostoma škodo na poljih. Največkrat pridejo na jesen, ker so takrat njive še polne poljskih pridelkov, letos pa, ker je bila zima mila, se jih je prikazala celo polpa že tele dni. Ljudje so zelo v skrbeh, ker ne vedo, kako naj bi obvarovali svoje pridelke.

NA KRATKO POVEDANO

DREKA - Zaradi dolgotrajnega dežja se je utrgalo pretekli teden več usadov ob Kosci, ki so zasuli cesto. Cestarji so se takoj odpravili na delo in odstranili kamenje, da je bil promet kmalu omogočen.

SOVODNJE - Ker je v teh dneh temperatura znatno narastla, so pokale cevi centralne kurjave v Šoli v Matajurju in v Mašerah. Šolski lokali so bili polni vode in zato se v njih ni mogel vrstiti šolski pouk.

PETEJAH - V bolnico so morali peljati 58 letnega Angela Rossija, ker si je pri padcu iz nekega zida zlomil roko v ramenu. Ozdravil bo v enem mesecu.

iz prve strani

Sestavljenova nova italijanska vlada

varjal za delo in socialno skrbstvo, Angelo Raffaele Jervolino, ki je odgovarjal za promet in Bernardo Mattarella, ki je odgovarjal za zunanjno trgovino; vsi so bili demokristiani. Poleg njih pa sta še izpadla: socialist Carlo Arnaudi, ki je odgovarjal za znanstvene raziskave, in socialdemokrat Edgardo Lami Starnuti, ki je odgovarjal za industrijo in trgovino.

Novi ministri so naslednji: Bertinelli (PSDI), Rubinacci, Restivo, Scalfaro, Natali, Bosco in Tolloy. Ponovno pa je stopil v vlogo Fanfani, ki je podal ostavko lanskega decembra.

Socialist Giusto Tolloy je Tržačan; rodil se je v Trstu 3-11-1907. Zbežal je z družino med prvo svetovno vojno v Italijo. Obiskoval je vojaško akademijo v Modeni in je v drugi svetovni vojni dosegel čin majorja. Kot antifašista so ga premestili na albansko fronto, kasneje pa na rusko fronto. Odlikovan je bil z bronasto medaljo za hrabrost. Zbežal je v Romanjo, kjer je z drugimi antifašisti ustanovil » Italijansko delavsko stranko », ki se je po osvoboditvi združila s PSI. Bil je odgovarjal za zunanjno trgovino; vsi so bili demokristiani. Poleg njih pa sta še izpadla: socialist Carlo Arnaudi, ki je odgovarjal za znanstvene raziskave, in socialdemokrat Edgardo Lami Starnuti, ki je odgovarjal za industrijo in trgovino.

Po strankah so podtajniki takole razdeljeni: 28 demokristjanov, 11 socialistov, 6 socialdemokratov in en republikanec.

Novi podtajnikov je 17, in sicer: Cosimo Schietroma, Principe, Elkan, Di Nardo, Martinez, Santero, Gioia, Colombo, Braccesi, Agrimi, Malfatti, Sarti, Piccardi, Gazziosi, Florena in Giglia.

Na seji viade so nekaterim ministrom brez listnice dodeliše posebne naloge:

Piccioni bo imel posebne politične naloge in koordinacijo zakonodaje;

Pastore bo skrbel za izredne posege na Jugu in bo predsedoval ustreznemu odboru ministrov in bo hkrati predsednik odbora ministrov za pasivna področja srednje in severne Italije;

Rubinacci bo skrbel za koordinacijo pod okrog znanstvenih raziskav v zvezi z mednarodnimi sporazumi in bo v tem svojstvu sodeloval v odboru ministrov, ki ga določa zakon o ustanovitvi Nacionalnega odbora za jedrsko energijo;

Scagliola bo skrbel za zvezo s parlamentom: Bertinelli pa za reformo javne uprave.

Poleg tega je vlada določila, da bo zkladni minister stalni delegat pri OECE.

Še en mesec nesreč

Novo leto, novo življenje, novi upi, toda za marsikoga je bila usoda grena. V januarju, da ne govorimo o krvavi vojni v Vietnamu, kjer ameriška aviacija kar naprej mete bombe na vasi in mesta in povzroča nepopisno škodo in žrtev, je bilo več groznih nesreč, tako v zraku, kot na zemlji in morju. Samo na Mont Blancu, kjer se je neko indijsko letalo zatele v vri gore, je bilo 117 žrtev, ki so se porazgubile po 8 metrov visokem snegu. Drugih 34 žrtev je bilo na letališču v Brezemu, kjer je eksplodiralo letalo na nemški zrcani prog: med mrtvimi je bilo 9 italijanskih sportnikov (sedem plavalcev, med temi Trzačan Bianchi, en trener in en radiokonst).

V mesecu februarju ni bilo nič boljše in smo poleg vojne, ki se še nadaljuje v Vietnamu in krvavih konfliktov v domenikanski republiki in onih v Belgiji, da bi preprečili zaprtje nekaterih rudnikov, kjer je zaposlene največ italijanske delovne sile, in latote v Indiji, zaradi katere umira na tisoče ljudi, posebno otrok, zvedeli še za drugo veliko nesrečo v Švici in sicer v nekem rovu v kantonu Ticino v dolini Bavona, kjer se je zadušilo pri delu v hidroelektričnem bazenu Robieci kar 15 italijanskih delavcev in dva švicarska gasilca. To se je zgodilo v sredo, 16. februarja. Ta nesreča se je dogodila po dobrih petih mesecih po nesreči v Mattmarku, kjer je 80 delavcev, med temi 56 italijanskih in dva tudi iz Beneške Slovenije, izgubilo življenje, ko jih je zasul velikanski ledeni plaz.

Dne 11. februarja, točno opoldne, je prišlo v Kamp Lintfortu v Nemčiji do druge hujne nesreče. V rudniškem rovu »Rosenruy«, kjer je delalo 20 rudarjev, je izgubilo življenje 15 delavcev, med temi tudi italijanski. Ta rudnik je bil odprt leta 1959, da so izkorisčali premogovnik na lev strani Rena.

Poleg tega je v Moskvi dne 15. t.m. strmoglavilo in se vžgaleno eno največjih letal z zmogljivostjo nad 200 potnikov. Bilo je kakih 50 mrtvih. To je bil inavguralni polet, ki bi vezal Moskvo z glavnim mestom bivšega francoskega Konga Brasdeville. Tri dni kasneje, to je 18. februarja, je strmoglavilo drugo potniško letalo na belgijski progi, ki se je vžgaleno, ko se je dvignilo na letališču Linate pri Milanu. Pri tej nesreči so izgubili življenje trije možje posadke in en italijanski

potnik ter 150 plemenskih telet, ki so bila last potnika, doma iz Emilie.

Dne 16. je prišlo do grozne železniške katastrofe v Jugoslaviji: v bližini Splita se je tovorni vlak, ker so se pokvarile zavore, zatekel v brzi potniški vlak. Bilo je 30 mrtvih in 26 ranjenih, skoraj vsi delavci, ki so se ponoči vračali z dela. Ko je tovorni vlak pripeljal na vrh hriba, se je ustavil na postaji Kastel Stari, a zavore niso delovalne in vlak je z vso hitrostjo zdrsel nazaj in se zatekel v potniški vlak.

Pretekli mesec je zgubilo življenje pri železniški nesreči blizu Zagreba še drugih pet potnikov.

Dve osebi sta se ponesrečili tudi avgusta 1965, leta 1964 in sicer 4. januarja pa je prišlo v Jalinich do ene najhujših železniških nesreč v Jugoslaviji: bilo je 61 mrtvih in 300 ranjenih.

V afriških vodah se je dne 20. t.m. potopila ribiška ladje »Pingvin«: utonilo je 15 italijanskih mornarjev.

In ta žalostna kronika bi se mogla še nadaljevati.

Veliki načrti

Na pobočju Matajurja bo zrasla nova vas?

Nekoliko čudno zveni tale napis, kajne, saj vemo, da se naše vasi tod okoli, posebno gorske, spraznujejo, ker ljudje ne morejo živeti na domači zemlji, ker je ta presiromašna, da bi mogla preživljati vse in zato morajo odhajati eden za drugim v tujino za vsakdanjim kruhom. Mnogo vasi je že na pol praznih, v prenekaterih zaselkih pa že ni več žive duše. Zato nas je toliko bolj presenetila novica, da bo na pobočju Matajurja v sovodenjski občini zraslo novo naselje in sicer turistično naselje, kamor naj bi zahajali turisti poleti in pozimi.

Naselje bodo gradili v več fazah in sicer bodo najprvo napravili cesto, ki vodi iz vasi Matajur do Bajte in dva moderna skilifta (velečnica za smučanje). Cesto,

ki bo dolga 1,5 km in bo vodila na ravno, kajne, saj vemo, da se naše vasi tod okoli, posebno gorske, spraznujejo, ker ljudje ne morejo živeti na domači zemlji, ker je ta presiromašna, da bi mogla preživljati vse in zato morajo odhajati eden za drugim v tujino za vsakdanjim kruhom. Mnogo vasi je že na pol praznih, v prenekaterih zaselkih pa že ni več žive duše. Zato nas je toliko bolj presenetila novica, da bo na pobočju Matajurja v sovodenjski občini zraslo novo naselje, kamor naj bi zahajali turisti poleti in pozimi.

Naselje bodo gradili v več fazah in sicer bodo najprvo napravili cesto, ki vodi iz vasi Matajur do Bajte in dva moderna skilifta (velečnica za smučanje). Cesto,

ki bo dolga 1,5 km in bo vodila na ravno, kajne, saj vemo, da se naše vasi tod okoli, posebno gorske, spraznujejo, ker ljudje ne morejo živeti na domači zemlji, ker je ta presiromašna, da bi mogla preživljati vse in zato morajo odhajati eden za drugim v tujino za vsakdanjim kruhom. Mnogo vasi je že na pol praznih, v prenekaterih zaselkih pa že ni več žive duše. Zato nas je toliko bolj presenetila novica, da bo na pobočju Matajurja v sovodenjski občini zraslo novo naselje, kamor naj bi zahajali turisti poleti in pozimi.

V teku dveh let bodo gradili tudi cesto, ki bo vezala vas Matajur z Ložcem, da bo tako izpopolnjen

Pogled z aviona na prestolico Furlanije Videm (Udine). V ozadju, na desni, se razločno vidi najvišjo goro Beneške Slovenije Matajur, ki je visok 1643 m. Tu nameravajo še letos zgraditi sugestivno turistično naselje z wekend hišicami.

Domača pravljica v nadiškem narečju

Škratje - netopirji

Kadar v zimskih vičerih smo kozlali grah (fižol) al čuzili parnoge, stara mati nam je pravila pravce. Znala jih je tulku, de vsaka vičer je bila druga. Povjedala nam je tudi tole:

V Nediški dolini, v čelé (skali) blizu Landarja, je dna velika in takuo duga jama, de njé moč ji najti konča. Zvrtili so jo škratje, de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola: « Buoh te štrafi, zluodi te stuort molit je muorla nucat šibo. Le jočé je gnala žvinco pastje na kamunjo. Starši njeso puštil svojih otrok, de bi gnali žvincene na tisto planino, kjer je Vancičica pasla, kier so se bal', de b' se ne grduò navadli. Vancičica je znala štrafovati, hudo prosit' in prekljinjat'. Za vsako nič je gurola:

L'ambasciatore jugoslavo in Italia consegna alte onorificenze alle autorità regionali e prov.li

Approfittando di una sua visita nel Friuli-Venezia Giulia, l'ambasciatore di Jugoslavia a Roma, Ivo Vejvoda, ha consegnato, nella sede triestina del Consolato jugoslavo, a nome del Presidente Tito, alte onorificenze al Presidente della Giunta Regionale dott. Alfredo Berzanti, al Presidente del Consiglio regionale dott. Doro de Rinaldini, al Commissario del Governo dott. Libero Mazza ed ai Presidenti delle Province di Udine e di Gorizia, prof. Luigi Burtolo e dott. Bruno Chientaroli, e al Commissario prefettizio alla Provincia di Trieste dott. Alberto Savona.

La consegna delle onorificenze è stata preceduta da un breve e significativo discorso pronunciato dall'ambasciatore jugoslavo Ivo Vejvoda il quale ha detto tra l'altro di essere onorato di consegnare a nome del Presidente della Repubblica Socialista Federativa Jugoslava Maresciallo Tito le onorificenze concesse quale segno di riconoscenza per il contributo da ciascuno dei decorati dato per favorire e rafforzare i legami di amicizia tra i due popoli e per gli sforzi compiuti in direzione di una pacifica collaborazione.

L'ambasciatore ha inoltre tenuto a ricordare come dopo aver superato tutti gli ostacoli negativi del passato, i rapporti attuali contribuiscono a creare un sempre migliore reciproco avvicinamento tra Italia e Jugoslavia; ed ha anche sottolineato il significato dell'ultima visita fatta dalla delegazione italiana in Jugoslavia, delegazione guidata dal Presidente del Governo italiano on. Aldo Moro il quale ha tenuto ad affermare che «una nuova pagina si è aperta verso migliori e più vasti rapporti tra l'Italia e la Jugoslavia».

Nel ringraziare a nome di tutti, il dott. Alfredo Berzanti si è detto onorato dell'alta onorificenza ricevuta da parte del Presidente jugoslavo Maresciallo Tito ed ha assicurato che le autorità regionali faranno tutto il possibile per rafforzare sempre di più i rapporti tra i due Stati confinanti ed in particolare per risolvere nel migliore dei modi e con reciproca soddisfazione tutti quei problemi che riguardano la Regione Friuli-Venezia Giulia e la vicina Repubblica Socialista di Slovenia. Ha pure accennato il dott. Berzanti al problema della minoranza etnica slovena facendo presenti gli sforzi che le au-

torità locali compiono per normalizzare i rapporti con essa comunità, ed ha anche promesso che egli continuerà a lavorare per far sì che i rapporti tra i due Stati confinanti divengano sempre più stretti e più amichevoli per il bene di ambedue i popoli e per il mantenimento della pace.

L'ambasciatore jugoslavo, che a Trieste si è incontrato anche con il prof. Origone rettore dell'Università, ha fatto delle visite anche nel Friuli intrattenendosi in modo particolare negli stabilimenti pordenonesi della Rex dove da parte della direzione gli è stato offerto un pranzo.

L'ambasciatore jugoslavo a Roma, Ivo Vejvoda, il secondo da sinistra, visita il Museo di Udine. Gli fa da guida il dott. Aldo Rizzi, il primo da sinistra, direttore del Museo.

Tropo poco alla Slavia Friulana

Di recente la Giunta Regionale ha deciso di erogare quasi 258 milioni a favore di iniziative miranti a potenziare le attrezture turistiche della Provincia di Udine. Con tale somma si mira a valorizzare il patrimonio alberghiero e quello degli impianti sportivi e alpinistico-speleologici specialmente della Carnia e della Destrada Tagliamento.

Pertanto nell'elenco approvato dalla Giunta Regionale, una volta sentito il parere dell'Ente Provinciale per il Turismo di Udine e del Comitato speciale costituito dalla Regione, è stato incluso il funzionamento di otto nuovi alberghi, lo ampliamento di altri due, la costruzione di impianti per gli sporti invernali, la sistemazione di rifugi alpini e bivacchi, il potenziamento del soccorso alpino e di importanti attrezzature.

Ad ogni modo, pur senza sottovalutare questo primo passo della Regione nei riguardi del potenziamento e dello sviluppo turistico nella Provincia di Udine, non possiamo non rammaricarci, dopo aver ben scorso il citato elenco, nel constatare l'esiguità — quasi una briciole — del contributo riservato alla Slavia Friulana (13 milioni e 300 mila lire per la sistemazione della Grotta e relativa chiesa di San Giovanni d'Antro e 5 milioni e 537 mila lire per la valorizzazione delle Grotte di Villanova di Lusevera) mentre alla Val Resia ci si è passato ad-

dirittura sopra, senza cioè concederle un soldo.

Si vuole comunque sperare che la Regione non abbia a tardare, sempreché l'Ente Provinciale del Turismo di Udine consideri più d'avvicino la reale situazione rispetto alle possibilità di uno sviluppo turistico, a conferire anche ai territori della Slavia Friulana e della Val Resia pur con tanti richiami naturali e storici, aiuti più pronti e più consistenti.

Per gli stranieri

Europea nel Belgio la carta d'identità

Al fine di conferire anche ai documenti un carattere europeo il Belgio ha deciso di togliere alla carta d'identità per stranieri ogni forma esterna che abbia sapore di discriminazione. Infatti nella nuova carta d'identità, di colore giallo chiaro e immessa in circolazione in questi giorni, non figura più la famigerata sbarra rossa mentre il termine «étranger» (straniero) è riprodotto in carattere tipografico assai minuto mentre prima lo era in modo vistoso. Inoltre essa si presenta in cinque lingue e precisamente le quattro della Comunità (francese, fiammingo, italiano e tedesco) più quella inglese.

Ijeno vodo. Po krščanski navadi se je vsakdo pokrižal, ko je stopil in hišo. Tam je ohranjen tudi na pergament pisan cerkveni koledar iz XII. stoletja. Vanj so skozi stoletja zapisovali krajevne navade.

Vse kaže, da se pokristjanjenje Beneške Slovenije ni izvršilo iz Čedad, sicer bi bili podrejeni že spočetka

Zupna cerkev v Sv. Lenartu. Šenlenarska župnija je ena najstarejših v Nadiški dolini, ustanovljena je bila leta 1351.

Čedadu. Izvršilo se je po duhovnikih iz Istre in Dalmacije (skozi ves srednji vek in pozneje srečujemo imena duhovnikov iz Istre). Menda je patriarch sv. Pavlin sam prosil sv. Cirila in Metoda oz. njune naslednike v Istri, naj gredo misijonarit v Benečijo. Tudi po legendi sv.

Verske razmere v Beneški Sloveniji do l. 1866

1.

Pokristjanjenje beneških Slovencev se gotovo ni izvršilo pred bitko pri Lavarianu. Najstarejša cerkev je cerkev sv. Ivana v Landarski jami, o čemer priča še danes ohranjeni nagrobnik diakona Feliksa, ki je bil v nej pokopan in je umrl pred l. 720.

Cerkev sv. Petra (Eccl. S. Petri de Algida cum capellis suis) in cerkev sv. Lenarta se prvič uradno omenjata l. 1192, ko ju je papež Celestin III. podredil čedadskemu kapitlju. Dotlej sta bili odvisni le od patriarha.

Šentlenartska župnija je bila ustanovljena najbrž poprej kot šempetrška. Upravliali so jo vikarji čedadskega kapitlja. Samostojna župnija je od l. 1351. Vanjo so spadale vse »sosednje« Mjerske banke. Sosednje so župnika volile in predlagale v potrditev sprva patriarchu, pozneje kapitlju.

Poznana je pravda med sosednjimi Landarske banke in kapitljem. Banka je izvolila svojega župnika, a kapitelj ni spoštoval starih pravic in je imenoval druga župnika v Št. Petru. Pravde tudi patriarch ni mogel rešiti in je šlo pred papeževega odposlanca v Benetke.

V Št. Lenartu je »kropunjak« z letnico 1161, to je kamen, vzidan po tedanji navadi in hišo za blagoslov-

Dal 3 al 12 marzo 1966

I mondiali di hockey a Jesenice Lubiana Zagabria

Degnissime sedi troveranno quest'anno i campionati mondiali di hockey, sedi che rispondono ai nomi di Jesenice, Lubiana e Zagabria. Per tanto importante manifestazione sportiva, che avrà come protagonisti le più forti e agguerrite squadre del mondo, si è cominciato a lavorare fin dallo scorso anno in modo che l'organizzazione abbia a soddisfare sotto ogni punto di vista.

L'eccezionale avvenimento sportivo avrà svolgimento nel prossimo mese di marzo con inizio il giorno di giovedì 3 e con chiusura sabato 12 nel qual giorno verrà effettuata la proclamazione dei vincitori e la consegna dei premi. Si avranno quindi dieci giornate dense di impegnative, vibranti e cavalleresche competizioni che certamente non mancheranno di soddisfare appieno, sia sotto l'aspetto tecnico che agonistico, le grandi masse di appassionati che affolleranno i margini delle piste di ghiaccio che per la circostanza a Jesenice e a Zagabria ne sono state costruite di nuove a scopo sussidiario.

In merito all'organizzazione, a ragion veduta, è da considerarsi senz'altro perfetta. Basti pensare, che in quanto a informazioni, appena un paio di minuti dopo la fine di ogni partita, sarà possibile avere il resoconto completo della gara; e ciò per i 150 giornalisti che saranno presenti in rappresentanza dei più importanti quotidiani del mondo costituisce il più efficace contributo al loro lavoro.

Tra le squadre più attese all'opera, oltre a quella della Jugoslavia ed a quella dell'Italia, sono quelle dell'Unione Sovietica, detentrice del titolo, del Canada, la squadra spodestata dai sovietici lo scorso anno e che vanta al proprio attivo una dozzina di vittorie ottenute nel campionato mondiale, degli Stati Uniti d'America e della Finlandia.

Le squadre sono state suddivise in tre gironi. Quelle del girone A si batteranno a Lubiana e sono: Cecoslovacchia, Germania Est, Polonia, Svezia, Finlandia, USA, Canada e URSS; quelle del girone B a Zagabria e sono Jugoslavia A, Austria, Ungheria, Svizzera, Gran Bretagna, Norvegia, Romania e Germania Orientale; e quelle del girone C a Jesenice e sono: Bulgaria, Danimarca, Unione Sud Africana, Italia e Jugoslavia B. A Jesenice inoltre verranno effettuati, in preparazione dei campionati mondiali, degli incontri amichevoli con protagoniste le rappresentative della Gran Bretagna, del Canada, degli USA, della Jugoslavia, di Jesenice e di Kranjska gora.

Angolo degli emigranti

Gli emigranti e il servizio militare

Riteniamo utile riferire, a proposito del servizio militare, alcune informazioni che senza dubbio interessano i nostri giovani emigranti soggetti a leva.

Dal momento della iscrizione nelle liste di leva il giovane in esse iscritto ha l'obbligo di essere reperibile dalle autorità. L'emigrante resta da quel momento subordinato al nulla-osta rilasciato dall'Ufficio di Leva tramite il Comune di residenza. Dopo la visita, se riconosciuto abile, per l'eventuale esilio occorre l'autorizzazione del Ministero della Difesa. La domanda va presentata al proprio Distretto o Capitaneria di porto. L'autorizzazione può essere concessa fino al quinto giorno dal mese che precede la chiamata dello scaglione cui appartiene lo arruolato.

Invece nei riguardi di chi si trova

all'estero e intenda essere temporaneamente dispensato dal presentarsi alle armi, deve farne domanda, comprovando che la sua richiesta è motivata da ragioni di lavoro continuativo o permanente ed esibendo il contratto di lavoro. I giovani che si siano recati all'estero prima del compimento del 18.0 anno di età dovranno al compimento del ventesimo anno presentarsi alle autorità italiane per chiedere di essere arruolati senza visita medica o di essere sottoposti a visita. In tal caso essi sono dispensati dal presentarsi alle armi finché dura il loro soggiorno all'estero.

Va ricordato che al compimento del 30° anno di età gli emigrati restano dispensati definitivamente dal prestare servizio di leva anche se rientrano in Italia e che l'esonerio definitivo, prima del 30° anno di età, è ottenibile solo nel caso di inidoneità fisica.

Cirila in Metoda sta se apostola na poti v Rim oglasila pri oglejskem patriarhu, da bi uredila spore za službo božjo med Slovenci.

Vizitator arhidiakon Missia pravi, da je našel še l. 1600 v župni cerkvi v Št. Petru «il tabernacolo del Ss. Sacramento da cornu euangelii more Sclauonico...». Tak tabernakelj je še danes v Št. Petru, pri Sv. Lenartu in v Landarju. Pri drugi vizitaciji, l. 1743, našteva že lesene tabernakle sredi glavnega oltarja in ne več na steni na evangelijski strani «more sclauonico». L. 1602 našteva pri cerkvi sv. Jakoba v Bajačah «due camisi grossi alla schiaunesca». Isto l. 1559 pri Sv. Lenartu in drugod.

V arhivu Sv. Petra ob Nadiži je še danes «Missale Romanum - Slavonico idioma, jussu SSDD. Papae Urbanii VIII. editum — Tipis et impensis S. Congregacionis de Propaganda fide — Romae anno 1741». Istemu misalu je dodana priloga z mašo sv. Simona z napisom: «Priloga misalu iz l. 1741 - župa S. Pietro degli Slavi» (Misal v glagolici, priloga v latinici!). Torej je še v 18. stoletju bil kak duhovnik, ki je maševal po latinskom obredu, a v staroslovenskem jeziku. Še več! Do l. 1933 so dohovniki brali evangelij pri maši v slovenščini, pri obhajilu izgovarjali «Dominus non sum dignus» in vsa vprašanja in odgovore pri krstu — v slovenščini.

Terski Slovenci so pripadli mešanim faram v Tarcent, Njeme, Ahten in Fojdo. Župniki so se ob prevzemumu fare obvezali vzdrževati duhovnike, večje slovenskega jezika («Cum pacto debeantur tenere apud se unum sacerdotem sclaborum sumptibus suis juxta consuetum»). L. 1607 so združili 10 slovenskih vasi ob Teru v «vicariatus sclaborum», dokler se ni l. 1736 in pozneje razdelil v več duhovnjik.